

R. P. Thomæ Tamburini È Societate Jesu Opera Omnia

Tamburini, Tommaso

Lugduni, 1689

2. Sub conditione præsenti, vel præterita.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-78172](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-78172)

§ II. Matrimonium sub conditione praesenti, vel praeterita.

1. **C**onditio de praesenti, vel de praeterito non suspendit Matrimonium, seu non reddit illud conditionatum, sed, vel est certo Matrimonium, vel certo non est. Ratio ducitur ex natura contractus conditionati cujuscunque. Si enim conditio existit, vel existit, jam purificata est conditio, & consequenter certo contractus obligat: si vero non existit, vel non existit, jam non adest conditio, & consequenter contractus vitatur, & certo non obligat, quia solum sub illa voluit, se obligare contrahens. Ita Sanch. l. 5. matr. d. 6. n. 10. De Lugo d. 22. de iust. num. 335. alique.

2. Extenditur haec doctrina ad conditiones turpes; quamvis enim mox dicturi sumus, conditionem turpem de futuro vitare contractum, & illum reddere nullum, tamen eadem conditio turpis de praesenti, vel praeterito, sicuti non suspendit contractum, quia, ut dictum est, conditio de praeterito, vel praesenti certo existit, vel certo non existit, ita non vitat. Ratio autem differentiae est, quia, ex turpi de futuro, allicerentur homines ad turpia patranda, si contractus sustinendus esset media illa turpi conditione futura, at hoc inconveniens non adest in turpi de praesenti, vel de praeterito, cum tunc supponatur, delictum jam fuisse patratum, ergo non est, unde non sustineatur.

3. Extendenda esset eadem doctrina data num. 11. ad conditiones de praesenti, vel de praeterito physice, impossibiles, id, quod colligetur ex dicendis mox §. 5. & videri possunt Pontius, lib. 3. cap. 4. num. 12. & Castropalaus d. 2. p. 11. §. 3. n. 5. extendentes; Thomas vero Sanchez l. 5. d. 4. non extendens.

4. Inquires. Ad valorem Matrimonii requiritur ne cognitio existentiae talis conditionis, v. g. si sic tecum contrahat puella; Si es nobilis, vel si habes, vel, si habuisti officium à Rege, tecum contraho: necessarium est, ut ipsa sciat tuam nobilitatem, vel tuum officium? Respond. si non novit, dicendum est, non statim, sed solum quando noscet, fore validum Matrimonium?

5. Respondeo. Ita putat Coninch. d. 29. sub. 1. num. 6. Ratio est, inquit, quia ad Matrimonium opus est, ut uterque contrahens fiat consensus alterius. At in casu hoc dum puella nescit tuam nobilitatem, non potest tibi notus esse ejus consensus, quia, si sub conditione sibi ignota consentit, non minus ejus dissensus conjici potest, quam consensus.

Confirmatur, quia id esset, ac si diceret puella; Accipio te in vivum, vel non accipio, quo pacto certum est, esse, invalidum Matrimonium.

6. Verum Sanch. & Hurtad. d. 7. diff. 2. citans Sanch. sequitur Castropalaus d. 2. p. 11. §. 3. merito putant, fore statim validum Matrimonium, si vera est conditio. Ratio est, quia puella non consentit sub conditione nobilitatis, vel officii sibi noti, sed sub conditione nobilitatis, officii, si haec existant, hunc autem consensus jam tu cognoscis, licet non cognoscas illum, ut procedentem à cognitione nobilitatis, vel officii.

Ad confirmationem dic, esse disparitatem maximam, quia formula illa nec assensum, nec dissensum determinatè significat, cum in casu nostro clarè significetur, ut dictum est, consensus determinatus sub existentia conditionis, licet non sub notitia illius.

7. Ex dictis igitur, erit quidem necesse, ut puella cognoscat, an tu sis nobilis, vel officium obtinueris, ut videat, an Matrimonium fuerit validum, necne, non verò ut illud validum fiat.

§. III. Sub Conditione de futuro necessario.

1. **A**Conditione de futuro necessario, ut, *Duco in uxorem Bertam, si raras sol oriatur*, non suspenditur contractus Matrimonii, sicuti, nec ceteri contractus

Ratio est, quia praedicta conditio, tam ad suspendendum, quam ad demonstrandum consensus, non ducitur, apponitur esse censetur: ut scilicet sit determinativus, non conditionatus sic: *Sicuti certum, si raras solem, si certum est me Bertam ducere.*

2. Quod si facis sensum sic: *Duco Bertam, si raras sol*, non est mirum, te debere expectare, cum non, quia tunc illud *Cras* est tempus praeteritum, & in hoc posteriori sensu, haec verba continentur Matrimonium: an sponsalia, dixi superius, tr. 3. de spons. d. 2. num. 30.

3. Adde, evenire posse, ut contrahentes, sine praerantia, live consulto, verè voluerint expectare praeteritum conditionis necessarii impletionem (id quod etiam praeteritum colligendum) & tunc suspenderetur consensus, quia tunc, ut supponimus, verè sub illa sensum praebuerunt, & voluerint facere sensum non explicatum.

4. Atque ex hoc Addio vide, an conciliare ad Pontium, & Sanchez. Hic enim lib. 5. matr. d. 2. n. 1. habet doctrinam à nobis haecentis allatam. Pontius, l. 3. c. 1. num. 12. dum eam ex parte negat, videtur adderasse id, quod nos in praedicto Addio monuimus.

5. Notat ibidem merito Sanchez loc. cit. num. 2. conditio in se sit contingens, sed certo futura, ut, *Si Antichristus nasceretur*, non suspendere consensus: ceterum id sit de futuro certo, & quaevalat necessario. Non assentior Pontio loc. cit. num. 13. dycenti, consensus suspendi, usque ad conditionis eventum: cum enim incertum, inquit, quando Antichristus v. g. nascetur, debet expectari ejus temporis adventus. Non assentior sententiae, siquidem tu non contraxisti sub conditione *Antichristus tali tempore nasceretur*, sed *si Antichristus nasceretur*, quod certum est, & tibi satis cognitum.

Ne tamen excidat hic debere etiam addi illud, quomodo addidi num. 2. & 3.

§. IV. Sub conditione de quocunque futuro contingente, sed non turpi.

Vbi

AN, ADVENIENTE CONDITIONE, necessarius sit novus consensus?

1. **I**n consensu sic, v. g. habito *Te ducere, si raras sol oriatur*, vel, *si Aves tuas te doceant*, etc. Certum est, Matrimonium suspendi, quia sub illa conditione contrahis: accedente autem dicto consensu, vel certo item est, Matrimonii obligationem sublevari, cum jam purificata, id est posita sit conditio. Idem dic de quacunque alia conditione eorum, dummodo non sit turpis, ut *Tecum contraho, si raras venatum, si in terram expues, &c.* quia contrahentes prohibentur ponere ex sua libertate (silo impulerunt) condiciones, quas velint, modò non sint turpes, ut lege reprobata. Ita Averla q. 5. matr. sess. 6. f. 1. Contra Sorum, & alios.

2. Sed difficultas est gravissima hic, & in similibus consensibus conditionatis, vel consensibus respectibus tempus futurum, ut, *Te ducere, si raras sol oriatur*, assignaveris, *Te ducere pro die crastino*, in quibus certum est, non esse Matrimonium ante adventum praeteriti temporis. Difficultas (inquam) est, An purificata jam conditione dotis, seu adveniente tempore deligantur, & iterum actum consensus exhibere ad valorem Matrimonii, an satis sit prior ille consensus exhibitus ante conditionis, vel temporis adventum, ita, ut conditio, vel tempore positus, statim, sine novo tuo actu, validum sit Matrimonium.

3. Respondeo. Doas de morte esse sententias. Pontius sustinet, non requiri novum consensum, sed statim validum esse posita conditione, Matrimonium. Ita Sanchez.